

ΣΤΕ 2883/2017 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΕΠΟ ΣΤΑΘΜΟΥ ΒΑΣΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ]

Περίληψη

-Προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν έλαβε υπόψη την κατοχυρούμενη στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αρχή της προφύλαξης και ότι η επίμαχη εγκατάσταση θα έπρεπε να τοποθετηθεί σε μεγαλύτερη απόσταση από κατοικημένη περιοχή, στην οποία διαμένουν και συχνάζουν ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

-Όμως, με τη γνωμάτευση της Ε.Ε.Α.Ε. ελέγχθηκε η τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, ενώ με την τήρηση της διαδικασίας έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων εκτιμήθηκε η επίδραση που μπορεί να ασκήσει στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον η εγκατάσταση του σταθμού στη συγκεκριμένη θέση και, όπως σε κάθε περίπτωση έργου ή δραστηριότητας υποκειμένων σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, τέθηκαν όροι για την αποτροπή ή τη μείωση των βλαπτικών για το περιβάλλον συνεπειών από τη λειτουργία τους. Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι δεν υφίσταται κανόνας ή γενική αρχή του δικαίου που να απαγορεύουν άνευ ετέρου την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών κεραιών κινητής τηλεφωνίας εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Πρόεδρος: *Αγγ. Θεοφιλοπούλου*

Εισηγητής: *Χρ. Παπανικολάου*

Δικηγόροι: *Αν. Ντελή, Βασ. Κορκίζογλου*

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της 6492/23.7.2010 απόφασης, η οποία υπογράφεται από τον Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με εντολή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για τη λειτουργία σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας της εταιρείας «COSMOTE A.E. ΚΙΝΗΤΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ A.E.» με κωδικό θέσης «1403719 KATERI-MI» σε θέση επί της οδού 7ης Μεραρχίας 26 στην Κατερίνη. Ζητείται επίσης η ακύρωση του υπ' αριθ. 43361/22.11.2010 εγγράφου της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), με το οποίο γνωστοποιήθηκε στους αιτούντες η απόρριψη της από 8.9.2010 προσφυγής που είχαν ασκήσει κατά της ανωτέρω απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) ενώπιον της Υπουργού ΠΕΚΑ.

3. Επειδή, η αίτηση ακυρώσεως πρέπει να ερμηνευθεί ότι στρέφεται και κατά της σιωπηρής απόρριψης από την Υπουργό ΠΕΚΑ της από 8.9.2010 προσφυγής που είχαν οι

αιτούντες κατά της προσβαλλόμενης ΑΕΠΟ. Εξάλλου, το υπ' αριθ. 43361/22.11.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου του ΥΠΕΚΑ, δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα και, συνεπώς, απαραδέκτως προσβάλλεται με την αίτηση ακυρώσεως. 4. Επειδή, στο άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2503/1997 (Α' 107) ορίζεται ότι «οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Οι σχετικές προσφυγές ασκούνται ενώπιον του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού». Στο δε άρθρο 8 του ν. 3200/1955 (Α' 97) ορίζεται ότι

«1. Κατά των αποφάσεων του Νομάρχου επιτρέπεται εις πάντα ενδιαφερόμενον προσφυγή διά παράβασιν νόμου ενώπιον του αρμοδίου Υπουργού εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάκοντα ημερών από της δημοσιεύσεως ή εάν η απόφασις δεν δημοσιεύεται, από της κοινοποιήσεως ή άλλως αφ' ης έλαβε γνώσιν. 2. ... Η προσφυγή κατατίθεται εις την Νομαρχίαν ή το αρμόδιον Υπουργείον επί αποδείξει ... 3. Ο αρμόδιος Υπουργός οφείλει ν' αποφασίση εντός εξήκοντα ημερών από της υποβολής της προσφυγής εις αυτόν. 4. ...». Κατά τα παγίως γινόμενα δεκτά, η προβλεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 2 του ν. 2503/1997 και 8 του ν. 3200/1955 ειδική διοικητική προσφυγή νομιμότητας κατά των πράξεων του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ενώπιον του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού διακόπτει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 46 παρ. 2 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), την προθεσμία άσκησης της αιτήσεως ακυρώσεως κατά της υποκείμενης στην προσφυγή πράξεως του Γενικού Γραμματέα. Η προθεσμία αυτή, επί προσφυγής ασκούμενης με κατάθεση στο Υπουργείο, αρχίζει εκ νέου μετά την πάροδο της εξηκονθήμερης προθεσμίας που τάσσεται στον Υπουργό για να αποφανθεί, εκτός εάν εκδοθεί και κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο απορριπτική απόφαση του Υπουργού επί της προσφυγής ή εάν ο ενδιαφερόμενος λάβει γνώση της απορριπτικής απόφασης του Υπουργού πριν από την πάροδο της προθεσμίας αυτής. Σε περίπτωση σιωπής του Υπουργού ή κοινοποίησης στον ενδιαφερόμενο ή γνώσης εκ μέρους του της απορριπτικής της προσφυγής του απόφασης του Υπουργού σε χρόνο μεταγενέστερο της εξηκονθήμερης προθεσμίας, η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της σιωπηρής απόρριψης της προσφυγής ή της απορριπτικής αυτής υπουργικής απόφασης, καθώς και κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα, αρχίζει από την επομένη της συμπλήρωσης της ανωτέρω εξηκονθήμερης προθεσμίας του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (βλ. ΣτΕ 1155/2015). Στην προκείμενη περίπτωση, κατά της 6492/23.7.2010 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, οι αιτούντες άσκησαν προσφυγή νομιμότητας ενώπιον της Υπουργού ΠΕΚΑ, την οποία κατέθεσαν στο Υπουργείο στις 16.9.2010 (αρ. πρωτ. 39598). Από την επομένη ξεκίνησε η εξηκονθήμερη αποκλειστική προθεσμία απόφασης της Υπουργού, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του ν. 3200/1955, η οποία παρήλθε άπρακτη στις 15.11.2010. Την δε 16.11.2010 εκκίνησε η εξηκονθήμερη προθεσμία για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, η οποία εξέπνευσε στις 14.1.2011. Επομένως, η κρινόμενη αίτηση, κατατεθείσα στη Γραμματεία του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης στις 13.1.2011, ασκείται, ενόψει όσων εκτέθηκαν ανωτέρω, εμπροθέσμως κατ' άρθρο 46 του π.δ.

18/1989.

5. Επειδή, στο άρθρο 24α του ν. 2075/1992 (Α΄ 129), που προστέθηκε με το άρθρο 41 παρ. 2 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88), και διατηρήθηκε σε ισχύ με τα άρθρα πέμπτο παρ. 3 περ. Β και έκτο του

ν. 2246/1994 (Α΄ 172), ορίστηκαν τα εξής: «1. Εκτός από τις εγκαταστάσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, για την εγκατάσταση κεραίας σταθμού στην ξηρά, εξαιρουμένης της λήψης ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων που προορίζονται για απευθείας λήψη από το ευρύ κοινό, απαιτείται άδεια η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. ... 5α. Επιτρέπεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών η κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων σταθμών ραδιοεπικοινωνίας ... για την τοποθέτηση κεραιών εκπομπής ή και λήψης ραδιοηλεκτρικών σημάτων ... δ. ... ε. Για την κατά τα ανωτέρω τοποθέτηση των εν λόγω εγκαταστάσεων δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής αδείας, αλλά έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ... ζ. Στις δημιουργούμενες ως άνω εγκαταστάσεις λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης του κοινού που καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ... 7. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορούν να τροποποιούνται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και να καθορίζονται οι εφαρμοζόμενοι τεχνικοί κανονισμοί και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας έκδοσης των εγκρίσεων». Κατ' επίκληση της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διάταξης του εδαφίου ζ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 24α εκδόθηκε η υπ' αριθ. 53571/3839/ 1.9.2000 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας και Πρόνοιας και Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β΄ 1105), με τίτλο «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά». Με την απόφαση αυτή προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 6 παρ. 1 ότι «... Ο κάτοχος της κεραίας υποβάλλει μελέτη (ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών της κεραίας) στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) και παραλαμβάνει βεβαίωση υποβολής της μελέτης. Η βεβαίωση αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης κεραίας. Στη συνέχεια η Ε.Ε.Α.Ε. ύστερα από εξέταση της μελέτης, το συντομότερο δυνατόν, αποστέλλει τη σύμφωνη γνώμη της στην αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια εγκατάστασης της κεραίας ... 4. Η μελέτη πρέπει να συνοδεύεται από τα απαραίτητα σχεδιαγράμματα, όπου πέραν των άλλων απεικονίζονται και τα όρια του μη ελεύθερα επισκέψιμου χώρου. Η μελέτη θα αναφέρεται στις εκπομπές ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών από το σταθμό και θα λαμβάνει υπόψη της την επιβάρυνση από τυχόν άλλους γειτονικούς (ευρισκόμενους σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων) σταθμούς. Τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό της επιβάρυνσης θα συλλέγονται με ευθύνη του κατόχου της κεραίας ...

8. Με τη μελέτη θα αποδεικνύεται ότι δεν υπάρχουν χώροι γύρω από την κεραία ελεύθερα προσπελάσιμοι από τον γενικό πληθυσμό στους οποίους τα όρια έκθεσης υπερβαίνουν το 80% των τιμών που καθορίστηκαν παραπάνω ...». Στη συνέχεια, με το ν. 2801/2000 (Α' 46) ρυθμίστηκε εκ νέου το καθεστώς των κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Στο άρθρο 1 του νόμου αυτού υπό τον τίτλο «Κεραίες», ορίστηκαν τα ακόλουθα:

«1. Ορισμοί ... 2. Δημιουργία κατασκευών κεραιών στην Ξηρά. ... Γ. ... Δ. Με αποφάσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο της αίτησης που υποβάλλεται για κάθε περίπτωση νέας ή υφιστάμενης κατασκευής, τα στοιχεία και οι όροι που περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στην άδεια, η ακολουθούμενη διαδικασία για την έκδοσή της, τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24Α του ν. 2075/1992 (Α' 124). Ε. Για την εγκατάσταση σταθμών των εταιρειών που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο κοινό, επιτρέπεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών η κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων των σταθμών ραδιοεπικοινωνίας ... και δομικών κατασκευών (μεταλλικών πυλώνων, ιστών, δικτυωμάτων κ.λπ.) ... Η. Για την τοποθέτηση, σύμφωνα με την παράγραφο αυτήν, των σχετικών εγκαταστάσεων, δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ύστερα από έλεγχο των δικαιολογητικών που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με την ίδια απόφαση μπορούν να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας έκδοσης των πολεοδομικών εγκρίσεων και να προσδιορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες η έγκριση από τον οικείο Νομάρχη των περιβαλλοντικών όρων εγκατάστασης κατασκευών κεραιών αποτελεί προϋπόθεση της πολεοδομικής έγκρισης. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24Α του ν. 2075/1992». Ακολουθώντας με την υπ' αριθ. Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 κυα (Β' 1022), που εκδόθηκε κατ' επίκληση των διατάξεων του ν. 3010/2002 (Α' 91), και σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 96/61/EK (EEL 257) και 97/11/EK (EEL 73) του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπληρώθηκε δε με την κυα ΕΥΠΕ/οικ 126880/2.3.2007 (Β' 435), κατατάχθηκαν ως ειδικά έργα στα έργα της τέταρτης υποκατηγορίας της δεύτερης κατηγορίας (Ομάδα 10η: Ειδικά έργα), για τα οποία απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έγκριση περιβαλλοντικών όρων, οι σταθμοί βάσης και οι αναμεταδότες κινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι δεν είχαν περιληφθεί στους πίνακες της προγενέστερης σχετικής κυα υπ' αριθ. 69269/5387/24.10.1990 (Β' 678). Στη συνέχεια, εκδόθηκε ο ν. 3431/2006 (Α' 13), ο οποίος ρύθμισε εξ υπαρχής τα ζητήματα χορήγησης αδειών εγκατάστασης κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 παρ. 1 ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις το παρόντος νόμου καθορίζουν το πλαίσιο παροχής δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών εντός της

Ελληνικής Επικράτειας, ενσωματώνοντας συγχρόνως και τις οδηγίες 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK, 2002/22/EK και 2002/77/EK» και στο άρθρο 6 ότι «1. ... ο έλεγχος, η ρύθμιση και η εποπτεία της αγοράς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ασκούνται από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), η οποία αποτελεί την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (ΝΡΑ) σε θέματα παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών και είχε συσταθεί με το ν. 2246/1994 ... 2. Η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή με έδρα την Αθήνα και απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. ...3. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 12 προβλέπονται οι αρμοδιότητες της Ε.Ε.Τ.Τ., στις οποίες περιλαμβάνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση λβ' του άρθρου αυτού, τόσο κατά την αρχική διατύπωσή της, όσο και μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 24

παρ. 2 του ν. 3534/2007 (Α' 40) [βλ. ήδη άρθρο 29 παρ. 12 του ν. 4053/2012 (Α' 44)], η χορήγηση των αδειών κατασκευής κεραιών σταθμών στην ξηρά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και η έκδοση κάθε αναγκαίας κανονιστικής πράξης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, αναφερόμενης ιδίως στη διαδικασία χορήγησης της άδειας κατασκευής, στους όρους συνεγκατάστασης ή από κοινού χρήσης ευκολιών, στις προϋποθέσεις ταυτοποίησης της κάθε κατασκευής κεραιάς και στις διαδικασίες τροποποίησης ή ανάκλησης των αδειών. Περαιτέρω, στο άρθρο 31 του νόμου αυτού ορίστηκαν τα ακόλουθα: «1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις κατασκευές κεραιών για τις οποίες απαιτείται άδεια σύμφωνα με το στοιχείο Α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000 (ΦΕΚ 46 Α'). 2. Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), είτε διά των οργάνων της ή με συνεργεία που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτήν, υποχρεούται να ελέγχει την τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία από κάθε κεραία: α) αυτεπαγγέλτως και κατά τρόπο δειγματοληπτικό, ετησίως σε ποσοστό 20% τουλάχιστον των αδειοδοτημένων από την Ε.Ε.Τ.Τ. κεραιών, που λειτουργούν εντός σχεδίου πόλεως, β) κατόπιν αίτησης εκ μέρους της Ε.Ε.Τ.Τ. ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου, που έχει έννομο συμφέρον, εντός είκοσι εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Στην περίπτωση αυτή η Ε.Ε.Α.Ε. υποχρεούται να γνωστοποιεί αμέσως τα αποτελέσματα του ελέγχου στον αιτούντα και στον κάτοχο της κατασκευής κεραιάς ... 3. ... Τα αποτελέσματα των ελέγχων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας δημοσιεύονται άμεσα στην ιστοσελίδα της Ε.Ε.Α.Ε. και συγκεντρωτικά ανά έτος. 4. Σε περίπτωση διαπίστωσης υπέρβασης των επιτρεπόμενων ορίων εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, εφαρμόζονται οι κυρώσεις, που προβλέπει η υπ' αριθμ. 53571/3839/ 6.9.2000 (ΦΕΚ 1105 Β') κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών αυτών μπορεί να τροποποιείται η άνω απόφαση. ... 5. ... 9. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου απαγορεύεται η εγκατάσταση κατασκευής κεραιάς, για την οποία δεν έχει υποβληθεί και εγκριθεί από την Ε.Ε.Α.Ε. μελέτη, που αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν χώροι γύρω από την κεραία ελεύθερα προσπελάσιμοι

από το γενικό πληθυσμό, στους οποίους τα όρια έκθεσης υπερβαίνουν το 70% των τιμών, που καθορίζονται στα άρθρα 2 - 4 της υπ' αριθμ. 53571/3839/6.9.2000 κοινής υπουργικής απόφασης ή στην εκάστοτε ισχύουσα αντίστοιχη κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών. 10. Σε περίπτωση εγκατάστασης κατασκευής κεραιάς σε απόσταση μέχρι 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων, τα όρια έκθεσης του κοινού απαγορεύεται να υπερβαίνουν το 60% των τιμών, που καθορίζονται στα άρθρα 2 - 4 της υπ' αριθμ. 53571/3839/6.9.2000 κοινής υπουργικής απόφασης ή στην εκάστοτε ισχύουσα αντίστοιχη κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Μεταφορών και Επικοινωνιών. ... 15. Στις δημιουργούμενες ως άνω εγκαταστάσεις λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης του κοινού, που καθορίζονται εκάστοτε με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Μεταφορών και Επικοινωνιών. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, και μέχρι της καθ' οιονδήποτε τρόπο τροποποίησης ή ανακλήσεώς της, εφαρμόζεται η υπ' αριθ. 53571/3839/6.9.2000 κοινή απόφαση «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά», η οποία ισχύει ως έχει με την επιφύλαξη των διατάξεων, όπως τροποποιείται με το άρθρο αυτό. ... 17. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση προηγείται της χορήγησης άδειας εγκατάστασης κατασκευών κεραιών από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Η Περιβαλλοντική Μελέτη κατατίθεται από τον Κάτοχο του Σταθμού ή τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του, που μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο, στην οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας, σύμφωνα με το ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), η οποία, εντός προθεσμίας δέκα ημερών από της καταθέσεώς της, την αποστέλλει για γνωμοδότηση στην Ε.Ε.Α.Ε. Η οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας αποφαινεται περί της υποβληθείσης Μελέτης, μετά τη σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε.Α.Ε. και η σχετική απόφαση κοινοποιείται και στον αιτούντα. 18. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία πρέπει να εκδοθεί εντός έξι μηνών από της δημοσίευσης του παρόντος, καθορίζεται το περιεχόμενο και εξειδικεύεται η ως άνω διαδικασία των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για τις εγκαταστάσεις κεραιών σταθμών στην ξηρά. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής, οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να εκδίδουν τις σχετικές εγκρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις για το περιεχόμενο των Μ.Π.Ε., ακολουθώντας τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου». Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. λβ' του άρθρου 12 του ν. 3431/2006, εκδόθηκε ο 406/22/11.10.2006 «κανονισμός αδειών κατασκευών κεραιών στην ξηρά, σύμφωνα με το ν. 3431/2006» (Β' 1666). Μεταξύ των απαιτούμενων για τη χορήγηση άδειας κατασκευής κεραιάς δικαιολογητικών, περιλαμβάνεται, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του ως άνω Κανονισμού, και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Εξάλλου, με την προβλεπόμενη

στην παρ. 18 του άρθρου 31 του ν. 3631/2006 κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίσθηκε το ζήτημα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης των κεραιών κινητής τηλεφωνίας

(ΥΑ 126884/2007, Β' 435), στο άρθρο 9 της οποίας ορίστηκε ότι: "Για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση στη Δ/νση ΠΕΧΩ της οικείας Περιφέρειας, που συνοδεύεται από φάκελο ο οποίος περιέχει Περιβαλλοντική Έκθεση (Π.Ε.). ... Για τη διαδικασία Ε.Π.Ο., τηρούνται τα αναφερόμενα στο άρθρο 11 της

υπ' αριθμ. Η.Π.11014/703/Φ104/2003 κοινής υπουργικής απόφασης

(ΦΕΚ Β' 332). Στο στάδιο αυτό, αντίγραφο της Π.Ε., εκτός από τις κατά περίπτωση συναρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες, που αναφέρονται στο άρθρο 7 της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης, διαβιβάζεται και στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), προκειμένου να εκφράσει τη σύμφωνη γνώμη της. Η απόφαση έγκρισης ή μη περιβαλλοντικών όρων υπογράφεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, ύστερα από εισήγηση της Δ/νσης ΠΕΧΩ.". Τέλος, στο ως άνω άρθρο 11 της ΚΥΑ Η.Π.11014/703/Φ104/2003 ορίζονται τα εξής: "1. Ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που συνοδεύεται από φάκελλο ο οποίος περιλαμβάνει Περιβαλλοντική Έκθεση ... 2. Η αρμόδια υπηρεσία Περ/ντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης τον διαβιβάζει εντός 10 ημερών στις τυχόν συναρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες ή Φορείς και στις κατά τόπο αρμόδιες Εφορίες Αρχαιοτήτων ... προκειμένου να εκφράσουν γνώμη. ... 3. Εντός 15 ημερών από τη παραλαβή του φακέλου οι προαναφερόμενες υπηρεσίες και φορείς διαβιβάζουν τη γνώμη τους στην αρμόδια ως άνω υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. 4. Μετά την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων ή άλλως μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 3 και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβάσει ή όχι οι γνωμοδοτήσεις αυτές, εκδίδεται μέσα σε 15 ημέρες η απόφαση έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων από τον οικείο Νομάρχη μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος της Ν.Α. όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 (παράγρ. 3) του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παράγρ. 3) του Ν. 3010/2002. 5. Η απόφαση έγκρισης ή μη περιβαλλοντικών όρων διαβιβάζεται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο για να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους, σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ. 3) του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3010/2002 ...".

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στις 5.5.2009 η εταιρεία «COSMOTE Α.Ε.» υπέβαλε προς έγκριση στη Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας περιβαλλοντική έκθεση για την εγκατάσταση σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας με κωδικό θέσης «1403719 KATERI-MI», σε θέση επί της οδού 7ης Μεραρχίας 26 στην Κατερίνη. Στη συνέχεια, γνωμοδότησαν οι κατά τόπο αρμόδιες Εφορίες Αρχαιοτήτων. Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), με την Μ.ι./411/1701/6.5.2010 γνωμάτευσή της, γνωμοδότησε θετικά επί της μελέτης

ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που συμπεριλαμβάνονταν στην ως άνω περιβαλλοντική έκθεση, διαπιστώνοντας ότι τηρούνται τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, σε όλα τα ελεύθερα προσπελάσιμα από το κοινό σημεία στο περιβάλλον του επίδικου σταθμού, όπως τα όρια αυτά καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Ακολούθως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη 6492/23.7.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την επίμαχη εγκατάσταση. Κατά της απόφασης αυτής οι αιτούντες άσκησαν την από 8.9.2010 ειδική διοικητική προσφυγή ενώπιον της Υπουργού ΠΕΚΑ. Με το υπ' αριθ. 43361/22.11.2010 έγγραφό της η Διευθύντρια Νομοθετικού Έργου του ΥΠΕΚΑ, γνωστοποίησε στους αιτούντες ότι ως άνω προσφυγή απορρίφθηκε σιωπηρά.

7. Επειδή, προβάλλεται ότι η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων σταθμού βάσης κεραίας κινητής τηλεφωνίας εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν. 3010/2002 και ,συγκεκριμένα, διότι η Ν.Α. Πιερίας δεν έθεσε στη διάθεση του κοινού τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δεν ελήφθη η προηγούμενη γνωμοδότηση του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου. Σύμφωνα, όμως, με τις αναφερόμενες σε προηγούμενη σκέψη διατάξεις της κυα Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 κυα, που εκδόθηκε κατ' επίκληση των διατάξεων του ν. 3010/2002 και σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 96/61/ΕΚ και 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπληρώθηκε δε με την κυα ΕΥΠΕ/οικ. 126880/2.3.2007, οι σταθμοί βάσης και οι αναμεταδότες κινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι δεν είχαν περιληφθεί στους πίνακες της προγενέστερης σχετικής κυα 69269/5387/24.10.1990, κατατάχθηκαν ως ειδικά έργα στην τέταρτη υποκατηγορία της δεύτερης κατηγορίας (Ομάδα 10η: Ειδικά έργα), για τα οποία απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση. Για τα έργα, εξάλλου, της τέταρτης υποκατηγορίας της δεύτερης κατηγορίας, στα οποία εμπίπτει το επίδικο, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν προβλέπεται διαδικασία δημοσιοποίησης της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά μόνο της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (βλ. σχετικά άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 1650/1986, Α' 160, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του ν. 3010/2002, Α' 91, άρθρο 5 της ΚΥΑ 37111/2021/2003, Β' 1391, άρθρο 9 της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 126884/2007 σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παρ. 5 της Κ.Υ.Α. ΗΠ/11014/703/Φ104/2003), η τήρηση ή μη της οποίας, άλλωστε, όπως έχει κριθεί δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της απόφασης αυτής (ΣτΕ 2716/2014, 1782/2015). Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 11 της ΚΥΑ ΗΠ/11014/703/Φ104/2003 σε συνδυασμό με το άρθρο 9 της ΚΥΑ 126884/2007, κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης δεν γνωμοδοτεί το Νομαρχιακό (ήδη Περιφερειακό) Συμβούλιο αλλά η οικεία Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Νομαρχίας (ήδη Περιφέρειας). Κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

8. Επειδή, προβάλλεται, περαιτέρω, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από ανεπαρκή αιτιολογία ως προς το ζήτημα της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τους αιτούντες, η κεραία

πρόκειται να εγκατασταθεί πλησίον πάρκου και παιδικής χαράς (15 μ.) πολιτιστικού κέντρου (40 μ.), χώρου προοριζόμενου για τη λειτουργία υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόληψης, παιδείας και πολιτισμού (30 μ.), δημοτικού θεάτρου (150 μ.) και συγκροτήματος σχολείων (300 μ.).

9. Επειδή, η γνωμάτευση της Ε.Ε.Α.Ε. στηρίζεται, όπως αναφέρεται ανωτέρω, στη μελέτη ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που συμπεριλαμβανόταν στην περιβαλλοντική έκθεση. Στη μελέτη αυτή, όπως αναφέρεται και στη γνωμάτευση της Ε.Ε.Α.Ε., καταγράφονται οι ευαίσθητες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες στην περιοχή (σχολεία, κτίρια ΕΣΥ, παιδική χαρά, δημοτικό πάρκο και Ιερός Ναός) και οι αποστάσεις αυτών από τον επίδικο σταθμό, σε ακτίνα 300 μέτρων. Περαιτέρω, παρουσιάζεται ποσοτική εκτίμηση της αύξησης της έντασης του ηλεκτρομαγνητικού υποβάθρου μετά την εγκατάσταση του σταθμού κεραιών σε κτίρια και θέσεις ευαίσθητων χρήσεων σε ακτίνα 300 μέτρων περίξ της εγκατάστασης, συνυπολογιζόμενης της επιβάρυνσης λόγω της παρουσίας όλων των γειτονικών σταθμών κεραιών και ποσοτική εκτίμηση της επιβάρυνσης από τις εκπομπές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας του επίδικου σταθμού με βάση θεωρητικούς υπολογισμούς. Η μελέτη, εξάλλου, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι “δεν υπάρχει υπέρβαση του 60% των ορίων και, συγκεκριμένα, σε όλα τα σημεία των ευαίσθητων περιοχών στην περιοχή μελέτης οι τιμές του Η/Μ πεδίου κυμαίνονται από 104 έως 5799,1 φορές χαμηλότερα χρησιμοποιώντας αυστηρές παραδοχές οι οποίες οδηγούν σε υπερεκτίμηση των τιμών”, η δε Ε.Ε.Α.Ε. διαπίστωσε ότι “τηρούνται τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία σε όλα τα ελεύθερα προσπελάσιμα από το κοινό σημεία στο περιβάλλον του εν λόγω σταθμού”. Εξάλλου, στην περιβαλλοντική έκθεση, σε ειδικό κεφάλαιο αυτής (σελ. 53 - 56), εκτιμάται η επίπτωση της ακτινοβολίας από τη λειτουργία του επίδικου σταθμού στην ανθρώπινη υγεία σε συνάρτηση προς τις σχετικές με το ζήτημα της έκθεσης του πληθυσμού σε πεδία ραδιοσυχνότητας θέσεις διεθνών οργανισμών και, ιδίως, του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η προσβαλλόμενη απόφαση φέρει νόμιμη και επαρκή αιτιολογία ως προς τα ανωτέρω ζητήματα και ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

10. Επειδή, προβάλλεται, τέλος, ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν έλαβε υπόψη την κατοχυρούμενη στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αρχή της προφύλαξης και ότι η επίμαχη εγκατάσταση θα έπρεπε να τοποθετηθεί σε μεγαλύτερη απόσταση από κατοικημένη περιοχή, στην οποία διαμένουν και συχνάζουν ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Σύμφωνα, όμως, με όσα εκτίθενται παραπάνω, με τη γνωμάτευση της Ε.Ε.Α.Ε. ελέγχθηκε η τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 31 παρ. 9 και 10 του ν. 3431/2006 και στην

ΚΥΑ 53571/3839/2000 για την εφαρμογή των μέτρων προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά, ενώ με την τήρηση της διαδικασίας έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων εκτιμήθηκε η επίδραση που μπορεί να ασκήσει στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον η εγκατάσταση του σταθμού στη

συγκεκριμένη θέση και, όπως σε κάθε περίπτωση έργου ή δραστηριότητας υποκειμένων σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, τέθηκαν όροι για την αποτροπή ή τη μείωση των βλαπτικών για το περιβάλλον συνεπειών από τη λειτουργία τους. Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι δεν υφίσταται κανόνας ή γενική αρχή του δικαίου που να απαγορεύουν άνευ ετέρου την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών κεραιών κινητής τηλεφωνίας εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, και αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί (ΣτΕ 1782/2015).

11. Επειδή, κατόπιν τούτων, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της η αίτηση ακυρώσεως.